

POSTANOWIENIE Z DNIA 12 CZERWCA 2003 R.

SNO 30/03

Przewodniczący: sędzia SN Wiesław Kozielowicz.

Sędziowie SN: Józef Dolhy (sprawozdawca), Jacek Gudowski.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w Warszawie w sprawie sędziego Sądu Rejonowego obwinionego o popełnienie przewinień dyscyplinarnych z art. 107 § 1 u.s.p. i in. po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 12 czerwca 2003 r. zażalenia Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym oraz Krajowej Rady Sądownictwa na postanowienie Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 17 kwietnia 2003 r., sygn. akt (...)

p o s t a n o w i ł:

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie i sprawę p r z e k a z a ć Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu celem kontynuowania postępowania.

U z a s a d n i e n i e

Postanowieniem z dnia 17 kwietnia 2003 r. Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny, na podstawie art. 22 § 1 k.p.k. w zw. z art. 128 u.s.p., zawiesił postępowanie w sprawie dyscyplinarnej sędziego Sądu Rejonowego, obwinionego o to, że:

- 1) w dniu 25 stycznia 1995 r. w A., województwo (...), jako sędzia Sądu Rejonowego, w związku z pełnieniem tej funkcji publicznej, przyjął od Zdzisława A. korzyść majątkową w kwocie 5 000 marek niemieckich, równowartości około 10 000 zł, w zamian za wydanie pozytywnej opinii w postępowaniu ulaskawieniowym, prowadzonym w związku ze

- skazaniem w sprawie sygn. akt (...), tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 u.s.p.,
- 2) na przełomie lat 1996-1997 w B., województwo (...), jako sędzia Sądu Rejonowego, w związku z pełnieniem tej funkcji, żądał korzyści majątkowej w kwocie 2 500 marek niemieckich, równowartości 5 000 zł od Krzysztofa S., za pośrednictwem Arkadiusza M., w zamian za wydanie wyroku z orzeczeniem wobec niego kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania w sprawie sygn. akt (...), tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego z art. 107 § 1 u.s.p.,
 - 3) w okresie od dnia 29 sierpnia 2000 r. do dnia 4 lipca 2002 r., jako sędzia Sądu Rejonowego, delegowany do rozpoznania sprawy sygn. akt (...) w postępowaniu apelacyjnym, wbrew obowiązkowi, nie sporządził terminowo uzasadnienia wyroku wydanego w dniu 29 sierpnia 2000 r. i zalegał ze sporządzeniem uzasadnienia 1 rok, 10 miesięcy i 6 dni, a akta sprawy wraz z uzasadnieniem zwrócił dopiero dnia 4 lipca 2002 r., tj. o popełnienie przewinienia dyscyplinarnego stanowiącego naruszenie art. 457 § 1 k.p.k.

W uzasadnieniu Sąd powołał się na konieczność przeprowadzenia dowodu z odpisu wyroku w sprawie karnej sędziego Sądu Rejonowego, co do którego Prokurator Okręgowy w dniu 11 kwietnia 2003 r. skierował do Sądu Rejonowego akt oskarżenia o popełnienie przestępstw określonych w art. 228 § 1 k.k. Zdaniem Sądu konieczność przeprowadzenia tego dowodu – bez którego sprawy rozpoznać nie można – stanowi długotrwałą przeszkodę w rozumieniu art. 22 k.p.k., co uzasadnia zawieszenie postępowania w sprawie dyscyplinarnej. W ocenie Sądu prowadzenie postępowania dyscyplinarnego przed zakończeniem sprawy karnej jest niemożliwe, gdyż „nie można doprowadzić do takiej sytuacji procesowej, że w obu sprawach zapadną sprzeczne orzeczenia”.

Na powyższe postanowienie zażalenia wnieśli Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego przy Sądzie Okręgowym oraz Krajowa Rada Sądownictwa. Skarżący zakwestionowali stanowisko Sądu Dyscyplinarnego co do niemożności równoczesnego prowadzenia w tej samej sprawie postępowania dyscyplinarnego i postępowania karnego oraz wnieśli o uchylenie zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Istota argumentacji zaskarżonego postanowienia sprowadza się do twierdzenia, że postępowanie dyscyplinarne przeciwko sędziemu może być zawieszona z powodu oczekiwania na prejudykat w postaci orzeczenia innego sądu karnego. Na gruncie kodeksu postępowania karnego, którego subsydiarne stosowanie w sprawach nieuregulowanych w Prawie o u.s.p. określa norma art. 128 u.s.p., zawieszenie postępowania karnego jest przewidziane w następujących przepisach: w art. 11 § 2 k.p.k., art. 22 k.p.k., art. 61 § 1 k.p.k. Ogólną podstawę zawieszenia postępowania określa art. 22 k.p.k. i tylko ten przepis może mieć odpowiednie zastosowanie w postępowaniu dyscyplinarnym.

Jakkolwiek wyliczenie przyczyn zawieszenia postępowania karnego w art. 22 § 1 k.p.k. nie jest wyczerpujące, to jednak krąg okoliczności, które można uznać za inne, tj. nie wymienione *expressis verbis* w tym przepisie, jest bardzo ograniczony. Do kategorii „innej przyczyny” zawieszenia postępowania na mocy art. 22 § 1 k.p.k. nie można zaliczyć kwestii prejudykalności, z jednym wyjątkiem, mianowicie wypadku przedstawienia przez sąd pytania prawnego na podstawie art. 3 ustawy z dnia 1 sierpnia 1997 r. o Trybunale Konstytucyjnym. W takiej sytuacji rozstrzygnięcie sprawy jest uzależnione od prejudykatu w postaci orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Zważywszy, że okres oczekiwania na rozstrzygnięcie Trybunału Konstytucyjnego, jak wskazuje praktyka, liczy się najczęściej w miesiącach, tylko w takim wypadku można mówić o stanie „długotrwałej przeszkody uniemożliwiającej prowadzenie postępowania” w rozumieniu art. 22 § 1 k.p.k.

W ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych brak jest przepisu stanowiącego podstawę zawieszenia postępowania dyscyplinarnego w związku z prejudycjalnością. W podobny sposób kwestię tę rozstrzygnięto w ustawach: prawo o notariacie, o prokuraturze, prawo o ustroju sądów wojskowych, o Sądzie Najwyższym. W odniesieniu do zawodów pokrewnych jedynie w ustawach – prawo o adwokaturze oraz o radcach prawnych, zawarto szczególną regulację, a mianowicie, iż postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego o ten sam czyn, może być jednak zawieszona do czasu ukończenia postępowania karnego. Zawarte w przepisach art. 119 i art. 120 § 1 u.s.p. uregulowania w sposób jednoznaczny wskazują, że postępowanie dyscyplinarne toczy się niezależnie od postępowania karnego o ten sam czyn.

Postępowanie dyscyplinarne toczy się przed sądem – odpowiednio: w pierwszej instancji przed sądem apelacyjnym, w drugiej instancji przed Sądem Najwyższym, zatem zakres związania sądu orzekającego w postępowaniu dyscyplinarnym rozstrzygnięciem innego sądu ogranicza się – w myśl art. 8 § 2 k.p.k. – jedynie do prawomocnego rozstrzygnięcia sądu kształtującego prawo lub stosunek prawny. Oczywiście jest zatem, że w postępowaniu dyscyplinarnym sąd „rozstrzyga samodzielnie zagadnienia faktyczne i prawne oraz nie jest związany rozstrzygnięciem innego sądu lub organu” (art. 8 § 1 k.p.k., który to przepis ma zastosowanie wprost do postępowania dyscyplinarnego).

Mając powyższe na względzie należało, uwzględniając wnioski końcowe skarżących, uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę przekazać Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu celem kontynuowania postępowania.